

Hushållningssällskapet Östergötland
Försöksstationen
Klostergården
590 76 Vreta Kloster

Avsiktlig utsättning av genetiskt modifierad raps (*Brassica napus*) under 2000

Hushållningssällskapet Östergötland inkom den 23 maj 2000 med en ansökan om att under 2000 få genomföra avsiktlig utsättning av raps. Ansökan omfattar sorten Hyola 38, med en inblandning på ca 0,4 % av genetiskt modifierad vårraps med ursprung från transformationshändelse RT73. Den genetiskt modifierande rapsen är hansteril och tolerant mot glyfosat, den aktiva substansen i bl.a. herbiciden Roundup.

Hushållningssällskapet Östergötland ansöker om att få genomföra två försök på maximalt 2 000 m² i Linköpings kommun. Syftet med den ena utsättningen är reducerad bearbetning och svampbehandling under 2001, där rapsen är förfruktsgröda. Syftet med det andra försöket är att mäta eventuella skador av KS 999 (330 g/kg carfentrazonetyl + 167 g/kg flypyrsufuron) på efterföljande gröda. I båda försöken kommer en skördemätning att göras. Hushållningssällskapet har till sin ansökan bifogat kartor som anger respektive utsättnings exakta belägenhet.

REMISSINSTANSER

I ärendet har följande remissinstanser givits tillfälle att avge yttrande: Gentekniknämnden, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Sveriges lantbruksuniversitet, (Institutionen för ekologi och växtproduktionslära samt Institutionen för växtförädling), Lunds universitet (Institutionen för ekologi), Lantbrukarnas Riksförbund, Ekologiska Lantbrukarna och Svenska Naturskyddsföreningen.

Följande remissinstanser tillstyrker ansökan: Gentekniknämnden, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Sveriges lantbruksuniversitet (Institutionen för växtförädling) och Lantbrukarnas Riksförbund.

Ekologiska Lantbrukarna och Svenska Naturskyddsföreningen avstyrker ansökan.

Övriga remissinstanser har inte inkommit med yttranden.

RISKFÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Av ansökan från Hushållningssällskapet framgår bl.a. följande vad gäller riskförebyggande åtgärder:

Avståndet från försöksplatserna till närmaste odling av våroljeväxter kommer vara minst 350 meter. Skördetröskor som använts vid skörden kommer att rengöras på

försöksfältet. Fälten kommer att stubbearbetas efter skörd för att spillrapsfrön skall stimuleras att gro. Därefter kommer fälten att plöjas. Fröprover som tas från försöken för analyser kommer att märkas på ett sådant sätt att det klart framgår att proven innehåller genetiskt modifierade organismer. Överblivet frö kommer att destrueras genom bränning.

Försöksplatsen kommer att kontrolleras beträffande förekomst av spillplantor under de följande fyra åren. Gjorda iakttagelser kommer att noteras och registreras. Uppkomna spillplantor kommer att oskadliggöras före blomning med lämplig metod.

SKÄL FÖR BESLUTET

Enligt 13 kap. 12 § miljöbalken får avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer endast ske efter tillstånd.

I 13 kap. 13 § miljöbalken stadgas att tillstånd får lämnas endast om den verksamhet som ansökan avser är etiskt försvarbar.

Enligt 13 § förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken är Jordbruksverket tillståndsmyndighet för ifrågavarande verksamhet.

Jordbruksverket gör följande bedömning:

Den glyfosattoleranta rapsen och eventuella hybrider förväntas inte få några överlevnads- eller reproduktions fördelar utanför odlingslandskapet.

Utifrån nuvarande kunskapsläge bedöms inte någon risk för människors hälsa vid odling av den genetiskt modifierade rapsen föreligga. Den aktuella rapsen är inte avsedd att användas som föda eller foder.

Med hänvisning till det ovan anförda och vad som i övrigt framkommit av utredningen i ärendet bedömer Jordbruksverket att utsättningen är godtagbar ur hälso- och miljöskyddssynpunkt. Detta förutsatt att odlingen och hanteringen i övrigt av den genetiskt modifierade rapsen genomförs i enlighet med vad Hushållningssällskapet angivit i ansökan och med iakttagande av de ändringar och tillägg som framgår av nedan angivna villkor.

Jordbruksverket finner vidare inget skäl till att utsättningen skulle vara oetisk.

BESLUT

Jordbruksverket beslutar härmed att ge Hushållningssällskapet Östergötland tillstånd att under 2000 genomföra avsiktlig utsättning av sorten Hyola 38, med en inblandning av genetiskt modifierad vårraps med ursprung från transformationshändelse RT73, på angiven areal i Linköpings kommun.

För att tillståndet skall gälla måste utsättningen och hanteringen i övrigt av den genetiskt modifierade rapsen utföras i enlighet med vad Hushållningssällskapet angivit i ansökan med de ändringar och tillägg som framgår av nedan angivna villkor:

1. Hushållningssällskapet skall skriftligen informera den berörda kommunen samt genom massmedia lokalt informera allmänheten om utsättningarna. Det

skall i denna information klart framgå i vilken kommun försöken utförs. Kopior av den genomförda informationen skall ha kommit in till Jordbruksverket senast den 20 juli 2000.

2. Hushållningssällskapet skall ge försöksutförarna noggranna skriftliga instruktioner för utsättningarnas utförande och skötsel, särskilt beträffande skörd och efterbehandling av utsättningsytorna. En kopia på de skriftliga instruktionerna skall ha kommit in till Jordbruksverket senast den 20 juli 2000.
3. Efter skörd skall ytorna behandlas på ett sådant sätt att eventuella drösade frön stimuleras att gro. Uppkomna rapsplantor skall därefter förstöras.
4. De skördade fröna skall hanteras, transporteras och lagras på ett sådant sätt att spridning förhindras. Vid all transport och lagring av genetiskt modifierat frö, oavsett om fröna skall användas vidare eller destrueras, skall det genom märkning framgå att det är frågan om genetiskt modifierade organismer.
5. På anmodan av Jordbruksverket skall Hushållningssällskapet sända in gjorda noteringar och registreringar vad gäller förekomst av spillplantor och andra iakttagelser på försöksplatserna under två år efter utsättningen.
6. För utsättningens genomförande, från sådd till skörd, och den efterföljande hanteringen för såväl platserna för utsättningen som genetiskt modifierat växtmaterial som härrör från den genomförda utsättningen föreligger en rapporteringsskyldighet för Hushållningssällskapet gentemot Jordbruksverket. Rapport skall ha kommit in till Jordbruksverket senast den 31 december 2000. Rapporten skall omfatta:
  - vidtagna åtgärder och observationer gjorda i utsättningarna,
  - hanteringen av skördat genetiskt modifierat växtmaterial, vilket inkluderar vid skörden överblivet växtmaterial, växtmaterialrester från utförda analyser, lagerhållning och all destruktion av genetiskt modifierat material som genomförts,
  - slutsatser som gjorts av Hushållningssällskapet avseende risker för människors hälsa och miljön.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Miljöödomstolen i Växjö. Skrivelsen ställs alltså till Miljöödomstolen men skall skickas eller lämnas till **Statens jordbruksverk, 551 82 Jönköping**. I skrivelsen skall Ni ange vilket beslut Ni överklagar och den ändring i beslutet Ni begär. Överklagandet skall ha kommit in till Jordbruksverket inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet. För offentlig part räknas dock tiden för överklagande från beslutsdagen.

Detta ärende har avgjorts av generaldirektören efter föredragning av handläggaren Staffan Eklöf. I den slutliga handläggningen har även deltagit avdelningscheferna Carl Johan Lidén och Ellinor Persson, enhetschefen

Gabriella Cahlin, ställföreträdande enhetschefen Christina Åkerman, handläggarna Jennie Brundin och Anna-Clara Sjöström samt juristen Charlotta Mjellander.

Ingbritt Irhammar

Staffan Eklöf

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Utöver vad som anges i ovan angivna villkor erinrar Jordbruksverket om de försiktighets- och aktsamhetskrav som föreskrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken och i 6-9 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:124) om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade växter.

Jordbruksverket vill även framhålla att ett tillstånd av aktuellt slag inte innebär ett ställningstagande till en eventuell kommande ansökan om marknadsgodkännande.

Slutligen vill Jordbruksverket upplysa om att ett tillstånd av aktuellt slag får, enligt 24 kap. 3 § miljöbalken, återkallas helt eller delvis bl.a. om det till följd av verksamheten har uppkommit någon olägenhet av väsentlig betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts eller om något villkor inte har följts och avvikelserna inte är av ringa betydelse.

KOPIA TILL:

Gentekniknämnden
Kemikalieinspektionen
Naturvårdsverket
Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för ekologi och växtproduktionslära
Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för växtförädling
Lunds universitet, Institutionen för ekologi
Lantbrukarnas Riksförbund
Ekologiska Lantbrukarna
Svenska Naturskyddsföreningen